

ပထမကဗ္ဗာစစ်အတွင်း ပြင်သစ်စစ်မြေပြင်သို့
အမှုထမ်းခဲ့ကြသည့် လုမ်ဘန်းတိုကန်ယ်မှ သူရဲကောင်းများအတွက်
နှစ် ၁၀၀ ပြည့် ကျောက်တိုင် စိုက်ထူ

ခိုနှမ်းသုန်သတင်း၊ ၁၇ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၇

ပထမက္မာစ်အတွင်း ပြင်သစ်နှင့်
သို့ စစ်မှုတေမ်းခဲ့ကြသည့်ချင်းပြည်နယ်
ဖလမ်းမြို့နယ် လုမ်းဘန်းကျေးရွာမှ
ချင်းလှောက် ၁၅၂ ဦးအတွက် နှစ် ၁၀၀
ပြည့် ကမ္မည်းမောက်ကွန်းကျောက်တိုင်
စိုက်ထူသည့် ဖွင့်ပွဲအစမ်းအနားကို
ယနေ့မွန်းလွှဲပိုင်း ၁ နာရီ ကျွန်းပခဲ့
ကြသည်။ အမြင့် ၉ ပေရှိသည့် နှစ်
၁၀၀ ပြည့် ကမ္မည်းမောက်ကွန်းကျောက်-
တိုင်ကို လုမ်းဘန်းကျေးရွာအဝင်တွင်

ଓৱা ক'র ত'বি হ'ব ল'ব ব'লে
 ক'র দ্যুম্ব'লে গ্ৰুপি: যাফে তুচ্ছ দ্ব'লে প্ৰিপি:
 অৱল'ভ' আফা: ক'গি ঠ'ব'লা: ব'হি ক'লে প্ৰিল
 ঢোকুন্দ' ব'লে গ্ৰুণ্ড' প্ৰিল' ব'ল'॥

“অগ'লিল' চেত' তুফ'স' ক' ত'ক' ক'লে
 জু গ্ৰে: তাৰণ্ত' যাম' শেহাৰ' ত'বি: দ্ব'ল' মুফ':
 ক'গি অগ'লিল' মণ'স' গ্ৰে: ক'তাৰ' কুৰ' ব'ল' আগু
 অন্ব' টোৱ' ল'ভি: জু অৰ' প্ৰিল' ত'বি ক'ল
 ফ'য়' ল'ক' দ্ব'ল' তেজু শেহাৰ' এতা য' ২০০
 কেৱ' ফ'লে ম'য' ল'ল' ম'ভ' আ'ব'ু: ত'ত' টোৱ'

ဘျေးမြန်မာရှိသူများအတွက် ပြင်သစ်စစ်မြဲမြုပ်
သို့ သွားရောက်ခြင်းဖြစ်တယ်၊ ကျေနော်တို့
ဘိုးဘေးတွေအတွက်ဂဏ်ယူလေးစား
ခြင်းအားဖြင့် ခုလိုပြုလုပ်ရခြင်းဖြစ်
တယ်” ဟု ပွဲဖြစ်မြောက်ရေးတာဝန်ခံ
ဒေါ်မတလိုန်းကပြောသည်။ လူမှုဘဏ်း
တိုက်နှယ်သူကြီး ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဥုံးလှုပ်
မှုန်းဦးဆောင်သည့် လူမှုဘဏ်းကျေးမှုဘာ
မှ ချင်းလှပယ် ဘျေးမြန်မှုဘိုးတို့ ဘဇာဂါ ခုနှစ်
ပထမကဗျာစစ်ပွဲကာလတွင် ပြင်သစ်
နိုင်ငံသို့ သွားရောက်ပြီး စစ်မှုထမ်း
ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ချင်းမျိုးဆက်သစ်
လူငယ်များအနေဖြင့် ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့်
ပြည့်စုံသော ချင်းဘိုးသွားများ၏ရဲရှင့်မှုကို
သိလာဖော်အတွက် ယခုကဲ့သို့ ကျောက်
တိုင်စိုက်တုရခြင်းဖြစ်သည်ဟု နှစ် ၁၀၀
ပြည့်ကျောက်တိုင်စိုက်တုပွဲဖြစ်မြောက်
ရေးကော်မတီတိမှုသိရသည်။ ဦးလူမှုမှုး
ပုံတူထည့်ထားသည့် ငံ မျက်နှာရှိ
ကျောက်တိုက်တွင် ငွေးဘိုးသွားတို့၏
ရွှေမြှေးသတ္တိကိုလေးစားဂဏ်ယူကြောင်း

နှင့် နောင်လာနောက်သားများကလည်း
အစဉ်အောက် မေ့သတိရဖော်ရန် ဤနှစ်
၁၀၀ပြည့် အထိမ်းအမှတ်ကျောင်တိုင်
ကို ကမ္မည်းထိုး စိုက်ထူပါသည်”ဟု
ရေးသားထားသည်။

ကလေး - သိုင်ငင်းကားလမ်းပေါ်တွင်တစ်ပတ်အတွင်း
ကား (၂) စီးတိမ်းမောက်ပြီး လူ ? ဦးသေဆုံး

ခိုနှမ်းသုန္တသတင်း၊ ၁၀ အောက်တိဘာ ၂၀၁၇

အောက်တိဘာ ၉ ရက်နေ့က
ကလေးမြှုံမှ တီးတိန်မြှုံသို့တက်သွား
သည့် အိမ်စီးကားတစ်စီးသည်ဟိန်ခိုန်
ကျေးဇာအနီးတွင် ချောက်ထဲသို့ထိုးကျ
သွားပြီ ကားပေါ်တွင်ပါလာသည့်တီးတိန်
မြှုံနေအမျိုးသွား ၂ ဦးသေဆုံးခဲ့သည်။
အဆိုပါအခင်းဖြစ်ပွားပြီး နောက်တနေ့
အောက်တိဘာ ၁၀ ရက်နေ့တွင်
ချင်းပြည့်နယ် တီးတိန်မြှုံနယ် လိုင်တိုး
ကျေးဇာမှ ကလေးမြှုံဘက်သို့ ထွက်ခွါ
သည့် ကုန်တင်ကားတစ်စီးသည်
ညနေပိုင်း ၃ နာရီဝန်းကျင်ခန့်က
တိမ်းမောက်ပြီး ကားပေါ်မှာပါလာတဲ့
ခရီးသည် ၅ ဦးသေဆုံးခဲ့သည်။

ခရီးသည် ၃၀ ခန့်တင်ဆောင်
လာသည့် ယင်းကုန်တင်ကားသည်
သိုင်ငင်းကျေးမှုအကျော် ဟိုရိုနို

କେବୁଃ ଶ୍ଵାଅଟିଃ ଲେଃ ତବ୍ଦି ଗୈନ୍ତ୍ରାଅହନ୍ତି
 ମେତ୍ରବାଃ ପ୍ରେସ୍ତୁତାଃ ଫେଣ୍ଟରାଗନ୍ତି ଫନ୍ଦିଃ ମିରାମୁ
 ଆହାରିଗବାଃ ଲାଖିଃ ପେଟ୍ ବେ ଚାଯଂ ଲୋହାଗି
 ଅତିଃ ଲିପ୍ତି କ୍ଷୁଦ୍ରାବ୍ଦାଃ ଏ ତାପ୍ରେସ୍ତିପ୍ରିଃ
 ଅଧିକିଃ ବାତିଃ ଦୃଶ୍ୟିଃ ପ୍ରେସ୍ତିପ୍ରିଃ ବେ ଅନ୍ତିଃ କାବ୍ୟ
 ତାତ୍ତ୍ଵିଃ ଆ ଗଲେଃ ପ୍ରିକ୍ଷେଣେ ର୍ତ୍ତବ୍ୟାଃ
 ବେ ଅନ୍ତିଃ ଏ ପ୍ରେସ୍ତିପ୍ରିଃ ପ୍ରେସ୍ତିଵାନ୍ତିଃ ॥ “ଫିଃ ଗଲାନ୍ତିଃ
 ଶ୍ଵାତେତ୍ତା କବାଃ ଲାଖିଃ ଗଲାନ୍ତିଃ ଶୈର୍ବନ୍ତରୀ
 ପ୍ରିଃ ତେତ୍ତା ମେତ୍ରବାଃ ଫନ୍ତାଃ ଫେଣ୍ଟରାଗନ୍ତିଫନ୍ଦିଃ ମିପ୍ରିଃ
 ଆହାରିତାଗି ପିତର କ୍ଷୁଦ୍ରାବ୍ଦାଃ ତା”

ଗପ୍ରାବ୍ୟନ୍ତି ॥ ଅଶ୍ଵିପିକାଃପେତ୍ରିଷ୍ଠି
ଲ୍ଯାଗର୍ବିଲାଙ୍କବ୍ୟନ୍ତିର୍ବିଧିଃଧୂଃଧୂଲିଦୀନିତ୍ତିଃ
କୈଃଶ୍ଵରାତ୍ମିନ୍ ଆକର୍ତ୍ତିତାଲ ଏଣି
ମୁ ର ରାଗଫେଅତି କ୍ଷିରିଃପଚୋବ ଶୁଣି
ଦ୍ଵିଃରାତ୍ରିଦ୍ଵିତୀଯିଃ ସ୍ଵାଃରେଣାଗର୍ବିଲାଙ୍କ
ବ୍ୟନ୍ତି ଗଲେଃତ୍ରିକେ ଲ୍ଯାନିତ୍ତିଃଶ୍ଵରବ୍ୟା
ଧୂଃଧୂଳିନ୍ ଲ୍ଯାନିତ୍ତିଃକୈଃଶ୍ଵରାମ କୈଶ୍ଵରିନ୍
ଯୁକୈଶ୍ଵରିନ୍ଦିଃବ୍ୟାଃଧୂଃପ୍ରତିଲାଙ୍କବ୍ୟନ୍ତି ॥

“ခရီးသည်အများစကောင်းလုံး

သမားတွေပါ။ လိုင်းတို့ခို့ဒို့မှာကျင်းပတဲ
ဘောလုံးပဲမှာလာရောက်ယူဉ်ပြီးကြ
တဲ့သူတွေပါ။ ကလေးဖြုံးကိုကျောင်းတက်
ဖို့ပြန်သွားကြတဲ့ လိုင်းတို့ရှာကကျောင်း
သားတွေလည်းလို့က်သွားကြတယ်”
ဟု လိုင်းတို့ရှာ စွဲမက်ထမင်းဆိုင်မှာ
မမောသဲကပြောသည်။

ကလေးဒေသရော်းနစ်မြှုပ်မူကြောင်း
လယ်ယာမြေစိုက်ခက
၈၀၀၀ ကျော်ပျက်စီး

၁၅၂ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၇

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးကလေး
ဒေသတွင် ပြီးခဲ့သည့်စက်တင်ဘာလ
နောက်ဆုံးပတ်က မိုးများအဆက်မပြတ်
ရွှေသွှေ့နှင့်အတွင်းမြို့နယ်အတွင်း
ဖြတ်သန်းစီးဆင်းသည့် ဖြစ်သာမြစ်
နှင့် နေရာဇ်ရာ မြစ်ရေများမြင့်တက်မှု
ဖြစ်ပေါ်ကာ ရေကြီးရေလျှော့မြှုပြစ်မွားပြီး
အဆိုပါ ရေကြီးနှစ်မြိုင်မှုကြောင့်
မိုးပါးနှင့် ယာမော်စိုက်နက ၈၀၀၀
ကျော်ရေနှစ်မြှုပ်ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြေကြောင်း
သိရသည်။

ကလေးမြို့နယ်အတွင်း ပျီးရေးဦးစီးဌာန၏ စာရင်းကောက်ယူ
စက်တင်ဘာ ၁၉ ရက်နေ့မှစစ်ပြု၍ ချက်အရ သိရသည်ဟု ကလေးမြို့
စက်တင်ဘာ ၂၃ ရက်နေ့ အထိပြန်၍ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် ပြန်ကြားရေး
ရေးဦးစီးဌာနဖို့ပြု ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် ပြန်ကြားရေး
နှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် ပြန်ကြားရေး

ချင်းလူမျိုးဆေးကျောင်း နှင့် သူနာပြုကျောင်း တက်ရောက်သူ (၁၂) ယောက်
ကို El Shaddai ပညာသင်ထောက်ပံ့ရေးက ကည်းမည်

၁၀၂

ပါစတာ ပါလုလှလ်ဆင်က
ဦးစီးသော El Shaddai ပညာသင်
ထောက်ပံ့ရေးက အေးကျောင်းနှင့်သူ
နာဖြူကျောက် တက် ရောက် နေသည့်
ချင်းလူမျိုး ကျောင်းသူ သား (၁၂)ကို
၂၀၁၈ ခုနှစ်မှာ ထောက်ပံ့ကူညီမည်ဟု
သိရသည်။

ကြေညာမည်။ ငွေးပညာသင်ထောက်
ပံ့ရေးသည် ဆယ်နှစ်အတွင်းကျောင်းသူ၊
သား (၁၂၀) ဦးထောက်ပံ့မည်ဖြစ်ပြီး
ယခုနှစ် အတွက် အေးကျောင်းတက်
ရောက်သူ ၈ ဦးနှင့်သူနာဖြူကျောင်း
တက်ရောက်သူ ၄ ဦးထောက်ပံ့နေပြီ
ဖြစ်သည်။

ଲଗ୍ନ ଫଳଗ୍ନ ତୋହାଗ୍ନି ମିଠା

၀န်ကြီးဟောင်း ဦးတင့်ဆန်း
ရဲသား ဦးဖြူးကိုကိုတင့်ဆန်းထံမှ
သိမ်းဆည်းရမိတဲ့ လက်နက်တွေကို
မြဝတီလမ်းကြောင်းကနေ ကားနဲ့သယ်
ဆောင်းခဲ့တာဖြစ်တယ်လို့နေပြည်တော်
တိုင်း ရဲတာပွဲ့၊ များခဲ့များကြီး အောင်အောင်
က ဘီဘီစီကို ပြောပါတယ်။
ဒီအမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့မဲ့ဆီး
ထားသူ ၁၂ ဦးရှိပြီး ခေါ်ယူစစ်ဆေး
နေသူ အများအပြားလဲရှိပါတယ်။
လက်ရှိမှာတော့ ဦးဖြူးကိုကိုတင့်ဆန်း
နဲ့အပေါင်းအပါးကောက် မယူမှစ်လက်

“ဖြေးကိုကိုတင့်ဆန်းရဲ့တပည့်
စိုင်းဘို့ဘို့ရဲ့ထွက်ဆိုချက်အရပေါ့
တရာ့လည်း သူ၏ယောက်မှတ်တော်များ
တယ် နယ်စပ်နဲ့ချိတ်ဆက်ပြီးတော့
ဝယ်ပေးတဲ့ နောက်တစ်ယောက်ကတော့
မမိဘေးဘူး ကားနဲ့တလက်စနစ်လက်စ
နက်မှာအပြင် လုံခြုံရေးအဖွဲ့တွေရဲ့
တဆိပ်တွေအသုံးပြုမှု စတဲ့ပုဒ်မ တွေ
နဲ့ပါ တရားဆွဲဆိုဖို့ရှိတယ်လို့လည်း
ရဲမှုး၊ ကြီးကပြောပါတယ်။
ဘီဘီစိမြန်မာပိုင်း

ချင်းပြည်နယ် စီးပွားရေး
သင်တန်းကျောင်း သင်တန်းအပတ်စဉ်
(၃)တီးတိန်မြို့တွင်မကာမိဖွင့်လှစ်မည်

၁၀၂ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၇

ချင်းပြည်နယ် စီးပွားရေး သဖို့ ဖလမ်းခရိုင်အတွင်းရှိ တိုးတက်နှင့် တွန်းဇူးမြှို့နယ်များတွင်နေထိုင်သူများ) တက်ရောက်နိုင်ရန် ဖိတ်ဆော်အပ်ပါ သည်ဟု ချင်းပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့မှ ထုတ်ပြန်ထားသည်။

အပတ်စဉ်(၃)ကိုနိုဝင်ဘာလ(၆-၁၀) သင်တန်းတက်ရောက်လို့
ရက်များအတွင်း တိုးတိန်မြှုပြုတွင် သူများအနေဖြင့် တိုးတိန်မြှုပြုထိ
ဖွင့်လှစ်သင်္ကားမည်ဟ သံရသည်။ အထွေထွေအပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနနှင့်

ယင်းသင်တန်းကိုတို့တိန်ဖြူ၊ စကောလမ်းရှိတိမိသီကျမ်းစာကျော်း (Timothy Bible College) တွင်ဖွင့်လှစ်သင်ကြားမည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါသင်တန်းကိုချင်းပြည့်နယ်
အတွင်း နေထိုင်သူမည်သူမဆို (အထူး

କର୍ମବଳୀରେ ପାଇଲା ଏହାରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ଲମ୍ବାଙ୍କିରଣାଙ୍କର ବ୍ୟାପକ

အစိမ်သီရိပြည် Hotel ACE အတွင်း လျှို့ဝှက်တော်မြို့၊ အေးနိုင်းအေး သွားလေပိုင် စစ်ဆေးရန် ဖို့တိတော် ၀၅ ထဲ့မြော် ဖို့တိတော် ၀၅ ထဲ့မြော်

Age 9 8 7 6 5 4 3 2 1 0 1 2 3 4

ပထမကဗ္ဗာစ်ကြီးအတွင်း ပြင်သစ်စစ်မေပြင်တွင် အမှတမ်းခဲ့ကသော
ချင်းအမျိုးသားများ၏ သမိုင်း အပိုင်း (၁)

Salai Van Cung Lian (UK)

ပထမကဗ္ဗာစစ်တိုးစတင်ဖြစ်ပွားလာသည့်အချိန်တွင် ပြင်သစ်စစ်မြှုပ်နည်းစစ်မှုထမ်းခဲ့ကြသည့် ပြတိသူ၏စစ်တပ်များသည် အလုပ်ကြမ်းအလုပ်များကို ပြတိသူစစ်သားများမှ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၁၄ ခုနှစ် သုဂ္ဂတ်လ အချိန်ထိ ပြတိသူတပ်မတော်အတွင်း အလုပ်ကြမ်းများလုပ်ကိုင်မည့်အဖွဲ့၊ တပ်ဖွဲ့များသီးသန်ဖွဲ့ထားခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ ထိုအချိန်တွင်အလုပ်ကြမ်းအလုပ်များကို Pioneer Battalions များမှလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ပြတိသူတပ်မတော်အတွင်းရှိတပ်မ (Division) တိုင်းတွင် Pioneer တပ်ရင်းကိုယ်စိုက်သည်။ တရာ့တပ်ရင်းကြီး(Reigment)အတွင်းတွင် အလုပ်ကြမ်းတပ်ဖွဲ့သီးသန်ဖွဲ့ထားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် စစ်ကြီးရည်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ အလုပ်ကြမ်းအလုပ်များအတွက် အလုပ်သမားသီးသန်စိုအပ်မှန်း ပြတိသူ ပိုလ်ချုပ်များနားလည်လာခဲ့ကြသည်။ စစ်တိုက်နိုင်မည့် သူများကိုအလုပ်ကြီးလုပ်ခိုင်းရင်း စစ်တပ်အင်အားလျှော့နည်းလာသည့်အဖြစ်ကို ပြင်ဆင်ရန်ကြိုးပမ်းလာခဲ့ကြသည်အလုပ်ကြမ်းအလုပ်များဖြစ်သည့်လမ်း၊ ရထားလမ်းများဆောက်လုပ်ခြင်းပြင်ဆင်ခြင်းလက်နက်ပစ္စည်းများသယ်ဆောင်ခြင်း၊ သို့လျှော်ခြင်းသဘောကျင်းများတွင် လုပ်ကိုင်ခြင်း ကန်တင်ကုန်ချအလုပ်ကျခုံးသည့်စစ်သားများမြေဖြေပြုခြင်း၊ ကတုတ်ကျင်းတူးခြင်း၊ ယာယိအိမ်များဆောက်လုပ်ခြင်းသစ်တောလုပ်ငန်းနှင့် ကျောက်မီးသွေးလုပ်ငန်းများသည်အလုပ်များအတွက် အလုပ်သမား(Unskilled Labour) များစာည်းရန်တိကို ပြတိသူစစ်ရုံးချုပ်မှ စိစဉ်ခဲ့ကြသည်။

ပထမကဗ္ဗာစစ်အတွင်း ပြင်သစ်
နိုင်ငံတွင် စစ်မှတမ်းခဲ့သည့်အီနှီးယ
တပ်များ (Indian Corps in France)
မှ ၁၉၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှ
စတင်၍ အလုပ်သမားတပ်ခွဲသီးသန်
ဖွဲ့စည်းလာခဲ့ကြသည်။ အလုပ်သမား
များအားပြေတိသူနှင့်အတွင်းလုပောက်
မှုမရှိသည့် အတွက်ပြေတိသူအင်ပါယာ
အတွင်းမှ အလုပ်သမားများစုဆောင်း
ရန်အကြောင်းဖော်လာကြသည်။ ထိန်ကြောင့်
ပြတိန်စစ်ရုံးချုပ်မှ အလုပ်သမားဦးစီး
ဌာန (The Labour Directorate)ဖွဲ့စည်းရန်
၁၉၁၇ ခုနှစ် ဖော်နိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့
တွင်အတည်ပြုခဲ့ကြသည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်
ဖော်နိုင်ရာမှတတ်၍အလုပ်သမားတပ်မှတ်
(Labour Corps) ကိုစတင်ဖွဲ့စည်းလာခဲ့
ကြသည်။ အလုပ်သမားတပ်ပေါင်းစုကြိုး

အကြံပေးအရာရှိအဖြစ် အိန္ဒိယအစိုး
ရုံးမ Lt. Col. Lord Ampthill ကို
၁၉၁၇ ခုနှစ် မေလ ၁၉ ရက်နေ့တွင်
ခန့်အပ်ခဲ့ကြသည်။ Lt. Col. Lord
Ampthill သည် အလုပ်သမားတပ်များ
၏ ဖွဲ့စည်းပုဂ္ဂို ပြန်လည် သုံးသပ်ပြီး
ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲရန် တင်ပြခဲ့သည်။
တပ်မကြီး (Corps) တစ်ခုတွင်လုပ်သား
၂၀၀၀ ကျော်ပါဝင်သည်။ သို့သော်
တပ်မကြီးကိုကြီးကြပ်ရန် အရာရှိသုံးဟို
သာ လျာထားသည့် အတွက်လုပောက်
မှုမရှိကြောင်းတင်ပြခဲ့သည်။ ထိုကြောင့်
အလုပ်သမားသုံးစီးဌာနမှ အလုပ်သမား
တပ်ရင်းများ၏ ဖွဲ့စည်းပုဂ္ဂို ပြန်လည်
ပြင်ဆင်ခဲ့ကြသည်။ တပ်မကြီး (Corps)
တစ်ခုတွင်တပ်ခွဲ (Company) လေးခါ
ပါဝင်ရန်၊ တပ်ခွဲတစ်ခွဲတွင် လုပ်သား
၅၀၀ ပါဝင်ရန်နှင့်ကိုယ်စိုက်ပဲခုံပြု
သူထားရှိရန်၊ တပ်ခွဲတစ်ခွဲတွင်တပ်စု
(Platoon) လေးဖါ ပါဝင်ရန် စသည်ဖြင့်
ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည် (No La-
bour, No Battle (Milatary Labour
During the First World War) by John
Starling and Ivor Lee. Pg. 258).

အလုပ်သမားများစာချုပ်

အလုပ်သမားများစွဲဆောင်းလုပ်သမားများအတွက် မက်လုံးကတိ
ဘုံးသမားများအတွက် မက်လုံးကတိ
ခဲ့သည့် အချက်များတစ်နေရာနှင့်
နေရာ တည်ခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ အလုပ်
သမားအားလုံး ပြင်သစ်စစ်မေပြင်တွင်
ထမ်းရန်အတွက် ဖြတ်သွေအာဏာ
များနှင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။
ချုပ်ထဲတွင် အမိကအားဖြင့်အလုပ်
သမားများ ရရှိမည့်လစဉ်လုပ်ခနှင့်အမှု
ရမည့်ကာလများပါဝင်သည်။ အီနှီးယ
မကြီးမျိုးပါဝင်သည့် အလုပ်သမား
သမားစုံတို့၏ စာချုပ်ထဲတွင်အမှုထမ်း
လသမားအဖြစ်တစ်နှစ် (သို့) စစ်တွင်
လဟူ၍ပါဝင်သည်။ အကယ်၍
ကြီးသည်ယင်းတို့လုပ်သက်တစ်
မပြည့်မီ ပြီးဆုံးခဲ့သည့်ရှိသော်
ဒါနေရပ်ဌာနေသို့ ပြန်သွားကြ
ဖြစ်သည်။ အကယ်၍လုပ်သက်တစ်
ပြည့်သည့်အချိန်တွင်စစ်ကြီးမပြီး
သသေားခဲ့သည့်ရှိ သော်ပြားလည်း
သက်တစ်နှစ်ပြည့်ပြီဖြစ်သည်
နေရာကြောင့် သူတို့နေရပ်ဌာနေသို့
သွားကြမည်ဟု၍ စာချုပ်ချုပ်ဆို
သည်။ သို့သော်ထိစာချုပ်ထဲတွင်
င်သည့် အချက်အလက်များအပေါ်
ရှင်းလင်းလင်းမရှိခဲ့သည့်အတွက်

နောက်ပိုင်းတွင် ပြသေနာများဖြင့်ရင်
ဆိုင်ကြံတွေ ခဲ့ကြသည်။

အလုပ်သမားများအမှုထမ်း
ကာလစတင်သည့်အခါန်တွင် နားလည်
မှုကဲ့လွှဲသွားခဲ့သည်။ အမှုထမ်းသည့်
ကာလစတင်ခါန်သည် အလုပ်သမားများ
နေရပ်ဌာနမှတွက်ခွာသွားသည့်အခါန်
မှအစပြုသလော။ သူတို့ပြင်သစ်နိုင်ငံ
စရောက်သည့်အခါန်မှအစပြုသလော
ဆိုသည့်အခါက်အလက်အပေါ် မသဲကဲ့
သည့်အတွက်နောက်ပိုင်းတွင်အလုပ်သမား
များ ဆန္ဒပြလာသည်အထိဖြစ်ပေါ်လာ
ခဲ့သည် (No Labourç No Battle
(Milatary Labour During the First
World War) by John Starling and
Ivor Lee. Pg. 258)/

(စာ- ၇ မှ) ပထမကဗ္ဗာစ်ကြီးအတွင်းပြင်သစ်စစ်မေပြင်တွင် ချင်း.....

တိုက်သူကြီးများမှတစ်ဆင့် အလုပ်သမား
 စွောင်းရေးအတွက် ဖြေတိသွေအတော်
 များကိုယ်စား လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။
 တီးတိန်နယ်တွင် ကမ်းဟောင် (Kamhau)
 တိုက်သူကြီး Pu Hau Chin Khup က
 ဦးဆောင်၍ အလုပ်သမားအများစကို
 စွောင်းပေးခဲ့သည်။ သူအား Pu Don
 Tual, Pu Pau Khaw Mang တို့
 မှကူညီပြီးရှာဖွေပေးခဲ့သည်။ ဒေသခံ
 များ၏မှတ်တမ်း (Piancit Piana Thu
 1917-1918 by VTThawn published
 in Zolas Journal No.16, 2012) အရ
 Pu Hau Chin Khup အပ်ချုပ်သည့်
 Kamhauနယ်မှလုပ်သား ၇၀၀၊ စုတ်တဲ့
 (Sukte)နယ်မှလုပ်သား ၂၅၀၁နှင့်ယင်း
 (Sizang)နယ်မှလုပ်သား ၈၃ ဦးတို့ပြင်
 သစ်နိုင်ငံသို့အလုပ်ကြမ်းသွားရောက်
 လုပ်ကိုင်ရှုစာရင်းပေးသွင်းခဲ့ကြသည်။
 တီးတိန်နယ်မှလုပ်သား ၁၀၀၀ ဦးကျော်
 စုည်းနိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ဖြတိသွေ
 အတော်ပိုင်တို့သည်လွန်စွာဝမ်းသာ
 ကြသည်။ The Report for Ad-
 ministration of Chin Hills for
 the year of 1917-1918 ထဲ့ ချင်း
 ပြည်မြောက်စိုင်းတွင် အသက် ၂၀ နှင့်
 ၄၀ ကြားအမျိုးသားဦးရေ ၅၀၀၀ ကျော်
 သာရှိသည့်အနက် လူတစ်ထောင်ကျော်
 စည်းရုံးနိုင်သည်မှာ အုံသာစရာကောင်း
 သည်' ဟူ၍ မှတ်ချက်ချုပ်သည့်ကိုတွေ့
 ရှိနိုင်သည်။ တီးတိန်နယ်မှအလုပ်သမား
 များအားလုံး ပြင်သစ်စိုင်သို့ အလုပ်သမား
 အဖြစ် တစ်နှစ်စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည်။
 အလုပ်သမားစွောင်းရာတွင်
 အမိကအခန်းကဏ္ဍမှကူညီပေးခဲ့ကြ
 သည် ကမ်းဟောင်တိုက်သူကြီး Pu
 Hau Chin Khup အား ဖြတိသွေအစိုးရ
 မ.K.S.M (ကျက်သရေဆောင်ရွှေစလွယ်
 ရမမင်း)ဘွဲ့ဖြင့် ဂါ၏ပြုခဲ့ကြသည်။
 ဟားခါးနယ်စက်သာရွှေမှ Pu Van Dun
 (Van Dwin)သည်လည်း ဖြတိသွေအစိုးရ
 မှ သေနတ်တစ်လက်နှင့်ရှုက်ပြုမှတ်
 တမ်းလွှာ ပေးအပ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။
 တီးတိန်နယ်မှ တိုက်သူကြီး(Chiefs)
 များဖြစ်သည့် Pau Za Chin (Pow
 Ya Chin), Don Tual (Dok Twell)
 တို့ သည်လည်းလုပ်သားများရှာဖွေစွာ
 ဆောင်းပေးသည့်အပြင် ငွေးတို့ကိုယ်
 တိုင် ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့လိုက်ပါသွားခဲ့ကြ
 သည် (Report on the Administration
 of Chin Hills for the year ended 30th
 June 1915)/ အခြားတိုက်သူကြီး
 တစ်ဦးဖြစ်သည့် Pu Pau Khaw Mang
 လည်း လုပ်သားစွောင်းရေးအတွက်
 စွမ်းစွမ်းတဲ့ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။
 ထိနောက်ခွင့်တောင်တပ်ရင်း(Chin

Hills Battalion) နှင့် ခုံဖေဒါတစ်ဦး
(Subadar Mang Pum of Khuasak)

အပြင် Halvildar တစ်ဦးလည်းတပ်ရင်း
၏ H.QStaff တို့နှင့်အတူ ပြင်သစ်နိုင်ငံ
သို့ဂိုက်ပါ သွားခဲ့သည်။ ချင်းတောင်
တပ်ရင်းမှတ်တမ်းထဲတွင် Havildar
He Lyan(He Lian), Za Shuan (ZaSuan)

နှင့် Tun Zun တို့သည် ချင်းအလုပ်
သမားတပ်မဏီး (Chin Labour Corps)
နဲ့အတူ ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ လိုက်သွားခဲ့
ကြပြီး သူတို့အား Jemadar အဆင့်သို့
ရာထူးတိုးပေးခဲ့ကြသည် (The History
of the Chin Hills Battalion Military Police (The manuscript of the
Chin Hills Battalion File))

တိုးတိန်ဖြူနယ်မှ ချင်းအမျိုးသား
များ ပြင်သစ်နိုင်ငံစစ် မြေပြင်
(Western Front) သို့ချုပ်က်ခြင်း
ချင်းပြည်နယ်(မြောက်ဂိုင်း)
တိုးတိန်နယ်မှလုပ်သား ၁၀၃၃ ဦးသည်
မြန်မာပြည်တွင် သုံးလခန်းလေ့ကျင့်ရေး
သင်တန်းဆင်းခဲ့ကြသည်။ မြန်မာပြည်
တွင်လည်း အလုပ်သမားစွောင်းရေး
လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြရာ ၂၇၈
ပြည်မှလည်းအလုပ်သမား ၁၀၀၀ ကျော်
ပြင်သစ်နိုင်ငံသွားရန် ပြင်ဆင်ခဲ့ကြသည်။
မြန်မာပြည်မှ လုပ်သားများနှင့် ချင်းပြည်
မှလုပ်သားများမူးပေါင်း၍ လုပ်သား
၂၀၀၀ ဝန်းကျင်ကို အမှတ်(၄၀)(မမာ)
အိန္ဒိယအလုပ်သမားတပ်ပေါင်းစွဲကြီး
40th (Burma) Indian Labour Corps
အဖြော် နာမည်ပေးခြင်းခံရသည် (British
Library Ref: IOR/L/MIL/5/738)/
မြန်မာပြည်မှအလုပ်သမားတပ်ပေါင်း
စွဲကြီး လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းပြီးဆုံးပြီး
အောက်ဖော်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင်မြန်မာပြည်
မှ ပြင်သစ်နိုင်ငံဘက်သို့ထွက်ခွာခဲ့
ကြသည် (The Short Career of the
Indian Labour Corps in Franceç 1917–1919 by Radhika Singha)/
သူတို့၏ခရီးစဉ်မှာ ရန်ကုန်မှတစ်ဆင့်
ကဗ္ဗာကဗ္ဗားမြို့သို့၊ ထိုမှတစ်ဆင့်
ရထားဖြင့် ဘုံဘေးမြို့သို့၊ ထိုမှတစ်ဆင့်
ဘဘေးဖြင့် ခရီးဆက်ကြပြီးနောက်
အိဂုံနိုင်ငံတွင်ရပ်နားခဲ့ကြပြီး ခကေတာ
အလုပ်ဆင်းခဲ့ကြသည်။

အိဂုံနိုင်ငံတွင် အလုပ်ကြမ်း
ထဲပါ ကို အကြောင်းကို
“Some drafts sent for the ILC were detained for three to four months in Egypt while others worked for short periods on the Suez stretch of the passage home”
ဟုမှတ်တမ်းတင်ထားသည်ကို တွေ့ရှိ
နိုင်ပါသည် (Lord Ampthill to Director Of Labour December 17,

ထိန္ဒာက် အမှတ်(၄၀)တပ်ပေါင်းစွဲး
 ခေါင်းဆောင်သည့် ဗိုလ်မှုးကြီး ဒိုဝင်း
 (မမှုတိုင်းမင်းကြီး)လည်း စူးအက်
 တူးမြှေးတွင် ချင့်တယ်ဟာ ၁၀၀၀ တိုင့်
 အတူ ကျွန်ုရံခဲ့သည့်ဟူရေးသားထား
 သည်ကိုတွေ့ရသည်။ The Commandant
 of the Corps, Col. Owens of the
 Burma Commission has been left
 behind at Suez. He has with him
 a thousand Chins who are a to-
 tally different class of men. အီဂျာ
 နိုင်းမှတ်စွဲခုံနှီးဆက်ကြပြီး အိတလီ
 ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သည့် တာရန်တို့
 (Taranto) မြို့တွင်ဆိုက်ရောက်ခဲ့ကြ
 သည်။ တာရန်တို့ဟာသည်၍မှာ အိတလီ
 နိုင်းတောင်ပိုင်းတွင် ရှိသည့်ဆိပ်ကမ်း
 မြို့ဖြစ်သည်။ ထိန္ဒာမှတ်စွဲခုံနှီးအလုပ်
 သမားများ၊ မြတ်သူအင်ပါယာမှ
 ကုန်ကြမ်းများ၊ လက်နက်ပစ္စည်းများ၊
 ကို ပြင်သစ်နိုင်းသို့ပို့ဆောင်ခဲ့ကြသည်။
 အဆိပါမြို့သည် ရထားလမ်းကောင်းမွန်
 ပြီးပထိအရအချက် အချာကျားသည်
 နေရာလည်းဖြစ်သည်။ ထိုမှတ်စွဲခုံ
 ရထားမြို့ပြင်သစ်နိုင်း မာရ်လဲလဲမြှုံးသို့
 ၁၉၁၇ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ရောက်ရှိခဲ့
 ကြသည်။ (The Short Career of the
 Indian Labour Corps in France 1917–
 1919 by , Radhika Singha)
 တပ်ခွဲနာမည်ပြောင်းလဲခြင်းအမှတ်(၆၁)၊
 (၆၂) (ချင်း)အီနိုယ်အလုပ်သမားတပ်ရှင်း
 တပ်မကြီးအကြော်ပေး Lord Ampthill
 ၏တင်ပြချက်အရ တပ်မကြီး(Corps)
 တစ်ခုတွင်ပါရှိသည့်လုပ်သား ၂၀၀၀
 ကျော်ကို တပ်ခွဲလေးခွဲဖြင့်ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြ
 သည်။ တပ်ခွဲတစ်ခွဲတွင်လူမျိုး၊ မျိုးနှုတ်စု
 အလိုက် အင်အား ၅၀၀၀နှီးကျင်ပါဝင်
 သည့် တပ်ခွဲ(Company)များဖွဲ့စည်း
 ခဲ့ကြသည်။ အမှတ်(၄၀) (မမာ)အီနိုယ်
 အလုပ်သမားတပ် ပေါင်းစွဲကြီး: 40th
 (Burma) Indian Labour Corps အောက်
 တွင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့်တပ်ခွဲများမှာ –
 အမှတ်(၅၉) (မမာ) အီနိုယ်အလုပ်
 သမားတပ်ခွဲ (59th (Burma) Indian
 Labour Company)အမှတ်(၆၀) (မမာ)
 အီနိုယ်အလုပ်သမားတပ်ခွဲ (60th (Burma)
 Indian Labour Company)အမှတ်(၆၁)
 (မမာ) အီနိုယ်အလုပ်သမားတပ်ခွဲ
 (61st (Burma) Indian Labour Company)
 အမှတ်(၆၂) (မမာ) အီနိုယ်အလုပ်သမား
 တပ်ခွဲ (62nd (Burma) Indian Labour
 Company) တိုဖြစ်ကြသည်။ အမှတ်(၆၃)
 တပ်ခွဲတွင် စတ်တဲး(Sukte)နှင့် စီးယင်း
 (Sizang) မျိုးနှုတ်စုဝင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်း
 ထားသည်။ အမှတ်(၆၁)အလုပ်သမား
 တပ်ရှင်းကို Captain E.O.Fowler

မှုပိုးစီးပြီး Supervisor အဖြစ် မောင်-
 ဘထင် (a temporary commission in
 the land force of Indian native) အား
 ၁၉၁၇ ခုနှစ် မေလ ၂၉ ရက်နေ့တွင်
 ခန့်အပ်ထားသည်။ အမှတ်(၆၂)တပ်ရင်း
 သည် ကမ်းဟောင် (Kamhau)မျိုးနှင့်စုစုပေါင်း
 ဝင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။
 အမှတ်(၆၁)အလုပ်သမားတပ်ရင်းကို
 Sidney John Oats (a temporary com-
 mission IARO) မှ ဦးစီးခဲ့သည်။
 အမှတ်(၄၀)တပ်မကြီးအောက်တွင်
 မြန်မာနှင့် ချင်းလူမျိုး၌ပါဝင်သည့်အတွက်
 ဖြတ်သွေအာဏာပိုင် များအတွက်
 အခက်အခဲရှိလာခဲ့သည်။ ထိုကြောင့်
 ချင်းနှင့် မြန်မာခွဲခြားနိုင်ရန်အတွက်
 တပ်ခွဲနာမည်အား ၁၉၁၇ ခုနှစ် နိုဝင်း
 ဘာလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍တပ်ခွဲနာမည်
 တွင် မြန်မာအစား ချင်းအဖြစ်အစားထိုး
 ပြီးပြောင်းလဲလာခဲ့ကြသည်။ ၁၉၁၇ ခုနှစ်
 နိုဝင်ဘာလမှ အမှတ်(၄၀) ၂၉၃၂ တပ်
 မကြီးအား အောက်ပါတပ်ခွဲများဖြင့်
 ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည် (British Library
 Ref: IOR/L/MIL/7/183 -02)/
 အမှတ်(၅၉) (၅၈) အိန္ဒိယအလုပ်
 သမားတပ်ခွဲ (59th (Burma) Indian Labour Company)
 အမှတ်(၆၀) (၅၉) အိန္ဒိယအလုပ်
 သမားတပ်ခွဲ (60th (Burma) Indian Labour Company)
 အမှတ်(၆၁) (ချင်း) အိန္ဒိယအလုပ်
 သမားတပ်ခွဲ (61st (Chin) Indian Labour Company)
 အမှတ်(၆၂) (ချင်း) အိန္ဒိယအလုပ်
 သမားတပ်ခွဲ (62nd (Chin) Indian Labour Company)
 ဒေသခံများ၏ သမိုင်းမှတ်တမ်း
 (Piancit Piana Thu 1917-1918 by
 VTThawn published in Zolas Journal
 No.16c 2012) များအရ အမှတ်(၆၁)
 နှင့်(၆၂)အလုပ်သမားတပ်ရင်းသည်
 Bikot Biscuit Camp နှင့် Brazil
 Camp ထိုတွင်စခန်းချုပြုး တာဝန်ထမ်း
 ဆောင်ခဲ့ကြသည် ဟူ၍တွေ့ရှိနိုင်ပါ
 သည်။ သို့သော်လည်းပဲ စာရေးသူ
 လက်လမ်းမီသရွေ့ သုတေသနပြုလုပ်ရာ
 တွင်ထိုအချက်အလက်များကို တွေ့ရှိနိုင်
 ခြင်းမရှိခဲ့ချေ။ Bikot နှင့် Brazil
 Camp တို့၏ တည်နေရာလည်းသက်သော
 ထူးနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ စာရေးသူသုတေ
 သနပြုလုပ်ရာတွင်ချင်းအလုပ်သမား
 တပ်ခွဲများ ပြင်သစ်နိုင်ငံသို့ အမှတ်း
 စဉ်ကာလမှ အဖြစ်အပျက် တရှုံးကို
 Lt.Gen. Sir H.V. Co_ (Military Secretary
 at the India Office)လေ့လာရေး
 မှတ်တမ်းတဲ့တွင် အနည်းငယ်တွေ့ရ
 သာ၏။ Gen. Gopalwaranjan Gopalwaranjan

(စာ- ၇ မှ) ပထမကဗ္ဗာစ်ကြီးအတွင်းပြင်သစ်စစ်မေပြင်တွင် ချင်း.....

ချုပ်အခြေအနေဆွေးနွေးရန်အတွက်
ဘာ့ရဲရှုစွဲ ဖေဖော်ရီလ ၂၇ ရက်နေ့
မှ မတ်လ ၈ ရက်နေ့အထိအလုပ်သမား
တပ်ခွဲများအား အလည်းအပတ်သွားရာက်
ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့သွားရောက်
လည်ပတ်ရာ ၁၉၁၈ ခုနှစ် မတ်လ
၇ ရက်နေ့တွင် ချင်းတပ်ခွဲ အမှတ်(၆၁)
နှင့်(၆၂)တို့အားသွားရောက်လည်ပတ်
ခဲ့သည်။ ချင်းတပ်ခွဲများနှင့်ပက်သက်
၍ Gen. Co_၈ “ကျွန်ုတော်နဲ့
Lt.Col. Lord Ampthill (Indian La-
bour Advisor) ဟာ ၁၉၁၈ ခုနှစ်
မတ်လ ၇ ရက်နေ့မှာ Abbeville
မြို့တောင်ဘက် မိုင်(၃၀)လောက်မှာရှုတဲ့
Abancourt Camp ကိုခရီးဆက်ခဲ့ရပါ
တယ်။ အမှတ်(၆၁)နဲ့(၆၂)ချင်းတပ်ရင်း
တွေဟာ Captain Rumball နဲ့ Captain
Fowlerတို့ကူးစီးပါတယ်။ ကျွန်ုတော်
တွေခဲ့ရတဲ့ ချင်းလုပ်သားတွေဟာ
စစ်သားတွေအတိုင်းပဲ မတ်တပ်ရပ်ပြီး
ချို့တက်တာတွေရတယ်။ ပုံမှန်စစ်တပ်
ထဲက စစ်သားတွေလိုပဲချို့တက်ကြတယ်။
ရာသီဥတုကောင်းတဲ့အတွက် အကုန်လုံး
ရှေ့မှာကျွန်ုတော်မိန့်ခွန်းပြောနိုင်ခဲ့တယ်။
ကျွန်ုတော်ပြောတာနားလည်တဲ့ သူ
မရှိသာလောက်ဖြစ်တဲ့ အတွက်ဘာသာ
ပြန်ကနေတစ်ဆင့်ဘာသာ ပြန်ပေးရ
တယ်။ ချင်းတပ်ရင်းတွေဟာရတားကနေ့
သယ်ဆောင်လာတဲ့ စစ်အသုံးဆောင်
ပစ္စည်းတွေ စစ်လက်နက်တွေကိုအတင်း
အချုပ်သယ်ဆောင်တဲ့ အလုပ်တွေလုပ်
ရတယ်။ ပြင်သစ်နိုင်ငံရဲရတားဘူတာ
အကြော်ဆုံးဟာ Abancourtပြုစီးပါတယ်။
သူတို့ဘာ အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ်

တယ်။ အားရကျန်ပ်စရာကောင်းတယ်။
သူတို့ကြီးပမ်းမှုတွေဟာ တွေးတွေ့ရတဲ့
ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့စားသောက်ဆိုင်
ကို ကျွန်တော်ဝင်ကြည့်တယ်။ ထူးထူး
ဆန်းဆန်း မှတ်စုစာအုပ် (Notebook)
ငါးသေတ္တား (sardines) ဝက်အုချောင်း
(sausages) နဲ့ ဆပ်ပြာ (soap) တွေ့တွေ့
ရတယ်” ဟုမှတ်တမ်းတင်ထားသည် ကို
တွေ့ရပါသည် (Diary of Tour in
France 27th Feb – 8th March 1918
of Lt.Gen Sir. H.V.Co_ accompanied
by Lt.Col. Lord Ampthill
IOR^L^MIL^5^738)

ထိုထို စစ်လက်နက်များသယ်ဆောင်
ခဲ့ကြရာတစ်နေ့တွင် Tonzang မှ Mr.
Neng Za Langသည် လက်ပစ်ပုံးကိုင်
နေစဉ် မတော်တဆပေါက်ကွဲ၍ လူ
ခြောက်ဥုံးဒဏ်ရာရဲ့သည်။ Gen.Co
၏မှတ်တမ်း အရ ၁၉၁၈ ခုနှစ်
မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် တိုးတက်နိုင်
အမှတ်(၆၁)နှင့်(၆၂)တို့မှ ချင်းတပ်ခွဲ
များသည် Abancourt Camp တွင်
စခန်းချခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။
ထိုနောက် Abancourt Camp onf Bl-
argies ဗျာနားတွင်တည်ရှိသည်။ Bl-
argies (Blargies Communal Cemetery
E_tension) စစ်သံချိုင်းတွင်ချင်းတပ်ခွဲ
မှ အသက်ပေးဆပ်သူ အမှတ်(၆၁)မှ
အလုပ်သမားရှစ်ဦး၊ အမှတ်(၆၂)မှ
အလုပ်သမားခြောက်ဦး ဂက်ပြုသည့်
အောက်မေ့မှတ်ရှုထားရှုရာ နေရာလည်း
ဖြစ်သည်။

ကြားရေးမှူးပေးဂို့သည်။ (Amphill to Secretary to Director Of Labour, IOR^L^MIL^5^738) ထဲတွင် ‘ချင်းအမျိုးသားများသည်’တို့၏ စခန်းတွင် ပျော်ရွင်ခဲ့ကြောင်းမြင်းအသားကိုစားကြသည်။ အကြောင်း၊ သူတို့၏ ခေါင်းဆောင်များသည် ခေါင်းဆောင်ကောင်းမှားဖြစ်သည်။ အကြောင်း၊ အမှတ်(၆၂) တပ်ခွဲမှ အလုပ်သမားများသည် ဘေးလုံးကိုနဲ့ကြသည်။ အကြောင်း၊ သူတို့၏ တပ်ခွဲမျူးက ကော်ဖီဆိုင်ဖွင့် ချင်သည့်အတွက် အကုည္ပါလိုအပ်သည့် အကြောင်း၊ အခြားအားကစားကွင်း လုပ်ပေးရန် လိုအပ်သည့် အကြောင်း၊ များကိုတွေ့မြင်နိုင်သည် (Lord Amphill to Secretary to DOL, IOR^L^MIL^5^738)/၁၉၁၈ ခုနှစ် မတ်လ ဂျာမနီစစ်ဆင်ရေး (Spring Offensive) ကာလတွင် အမှတ်(၆၁) တပ်ခွဲသည် Guiscard ဆိုသည့်နေရာ တွင် မြင်းစီးတပ် (Cavalry Division) မှ အလုပ်စခန်းကြပြီး ဖြတိသျုစစ်သား များကတုတ်ကျင်းမှု တိုက်ပွဲဝင်-နေကြသည်။ အချိန်တွင် ငှုံးတပ်၏ မြင်းများကို ချင်းအလုပ်သမားများက Noyonအထိ ၁၇၁ဗျားပေးခဲ့ကြသည်။ “One of the strangest sights must have been 41 and 61 companies who were employed the Cavalry Division at Guiscard to take charge of the horses and ride them back into Noyon whilst the cavalry held the trenches” (No Labour No Battle (Milatary Labour During the First World War) by John Starling and

ဆောင်းခြင်း အမှတ်(၇၈)(၂၃၁)(အိန္ဒိယ
အလုပ်သမားတပ်ရင်း) ချင်းပြည့်နယ်
(မြောက်ပိုင်း) တိုးတိန်နယ်တွင်အလုပ်
သမားများနှင့်ဆောင်းပြီးနောက်ဖလမ်းနယ်
တွင်လည်း လူ သစ်စုဆောင်းခြင်းများ
ဗီးပြုလုပ်လာခဲ့ကြသည်။ တစ်ပတ်အ
တွင်းဖလမ်းမြို့နယ်မှ အလုပ်သမား
၈၀၀၂ဦးပြင်သစ်နှင့်တွင်အမှုထမ်းရန်
စာရင်းသွင်းခဲ့ကြသည်။ The Report
of the Administration of Chin Hills
1917-1918 ထဲတွင်၏ အလုပ်သမား
တပ်မကြီးအတွက် အလုပ်သမားများ
စုဆောင်းသည် အလုပ်သည် ယခုနှစ်
အတွက် အရေးကြီးသည် အလုပ်ဖြစ်
သည်။ တိုးတိန်နယ်မှလုပ်သား၏ရေ
၁၀၀၀ ကျော်သည် ပြင်သစ်နှင့်သို့
ထွက်ခွာသွားပြီးဖြစ်သည်။ဖလမ်းမြို့နယ်
မှလည်း တစ်ပတ်အတွင်းလုပ်သား
၈၀၀ ဦးကျော် စုဆောင်းနိုင်ခဲ့သည်။
ဟားခါးနှင့် ကုန်ပက်လက်နယ်မှလည်း
အလုပ်သမားတပ်မကြီးအတွက် စာရင်း
ပေးသည့်သူများရှိသည်။ အထူးသဖြင့်
ရွာတော်ရွာ၏ စိတ်အားထက်သန်မှုကို
ဖော်ပြလိပါသည်။ ကြောင်ထဲရွာသည်
တာရွှေးတိုက်သွေ့ဌီး ဗန်မှုန်းအပ်ချုပ်
သည့်ရွာဖြစ်သည်။ အလုပ်သမားများ
စုဆောင်းသည့်မြောက်ရက်မြောက်နေ့တွင်
သူတို့ရွာရှိ အမျိုးသား ၂၅၀ ဦးခုနဲ့
ရှိသည့်အနက် ၆၀ ဦးစာရင်းသွင်းခဲ့
ကြသည်။ ဟူ၍ ရေးသားထားသည်ကို
တွေ့ရှိနိုင်သည်။

နောက်လ ဆက်ရန်

၁၁-၁၁ ခရီးသွားလာရေး စက်မှုနှင့်ပြည်

Tourism Industry အတွက် ပြည်နယ်
အစိုးရရဲ့ ဦးဆောင်မှုနဲ့ tourist spot
တွေကို နေရာသတ်မှတ်ပေးရမယ်။
အဲဒီအတွက် ပြည်တွင်းပြည်ပအသိပညာ၊
အတတ်ပညာရှင်တွေနဲ့ စီးပွားရေး၊
လုပ်ငန်းရှင်တွေကို ခေါ်ဖိတ်ရမယ်၊
ပြီးရင်အဆိပါ tourist spot တွေတစ်ခု
နဲ့တစ်ခု အလွယ်တကူဆက်သွယ်နိုင်
မယ့် လမ်းကြောင်းကိုဖန်တီးပေးရပါမယ်၊
ချင်းပြည်မြောက်မှတောင် အထိရာသီ
မရွေးသွားလာနိုင် မယ့်ဆက်သွယ်ပေး
တဲ့ ကားလမ်းများ အရှေ့ဖက်ကလေး
မကွေး၊ မင်းဘူး၊ ပွဲနှင့်မြို့၊ ပုဇွန်ကနေ
အနောက်ဖက် အိန္ဒိ, နိုင်ငံမြို့ရိုးမြုပ်နယ်၊
မြောက်ဖက်မှာ မဏိပူရှုံးရေးစာဖြင့်
ချိတ်ဆက်သွယ်တဲ့ ကုန်းလမ်းတွေ
ကောင်းလိုပါတယ် ဆောင်ဖော်မှုစာတော်

တွေကိုလိုအပ်သလိုဖြည့်ဆည်းပေးရမယ်။ ထိုနည်းတဲ့ မမေ့ကောင်းတဲ့ အရေးကြံးတဲ့ အချက်တစ်ချက်ကတော့ ချင်းလူမျိုးများနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့သမိုင်း ပြတိက် Museum ပါပဲ၊ သက်ဆိုင်ရာ မျိုးနှင့်တွေ့ရဲ့ museum ကျတော့ မိမိမြှုံး၊ မိမိနယ်မြေအသီးသီးမှာထားရှိ နှင့်သလို ချင်းတမျိုးသားလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပြတိက်တစ်ခုကိုတော့ တစ်နေ့ရာမှာ စုစုပေါင်းထားရှိဖို့လိုပါ လိမ့်မယ်၊ အဒီလိုလုပ်ခြင်းဟာလည်း သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရရဲ့ဝင်ငွေပါပဲ၊ ဘုံတလာရေတံခွန်ရဲ့ အထက်မှာဘုံနှုံး (Bungva) လွင်ပြင်ကျယ်တစ်ခုရှိတယ် အဲဒီလွင်ပြင်မှာ လက်လုပ်ရေအိုင်ကြီး ဆောက်လုပ်လျက်ကြီးကျယ်လှပတဲ့ Resort တစ်ခလသုံး တာသံဆောက်နိုင်ပါ

ကျွန်တော်တိရဲ့ ချင်းပြည်မှာ
သယံဇာမထွက်လို့ဝင်ငွေနည်းသော်
၌: Tourism Industry ကိုသာ
အောက်ချ လုပ်နိုင်ပါကဒေသခံပြည်သူ
ထောင်ပေါင်းများစွာရဲ့ အခြေခံအလုပ်
လက်မဲ့ပြသာနာကိုဖြေရှင်းပေးနိုင်
သလို ပြည်သူတွေအနေနဲ့ စိုက်ပျိုးရေး
လုပ်ငန်းတွေမှာလည်းအားစိုက်လာမှာ
ဖြစ်ပြီး ဒေသထွက်စိုက်ပျိုးသီးနှံအသက်
ဝမ်းကျောင်းနိုင်မှာအကန်မလွှဲပါဘူး။

ကိုယ်ပိုင်ပြန္တာန်းခွင့် နှင့် ခဲ့ထွက်ခွင့်

သည့်အချက်များဖြစ်ပါက ခွဲထွက်ခွင့်
တောင်းဆိုနိုင်သည်။

ကျမ်းကျင်သူ ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သူ
Allen Buchanan က ကိုယ်ပိုင်ပြောန်း
ခွင့်နှင့်ခွဲထွက်ခွင့်ကိုတောင်းဆိုရာ တွင်
လိုအပ်သည့်အချက်များကို အောက်ပါ
အတိုင်းဖော်ပြထားသည်။

(၁) ତରବା:ଖୁଟାମୁଖରୀ ଲ୍ଯାଅଞ୍ଚଳେ ଆବେ
ଅଲ୍ୟାନ୍ତିକ ଅମଣ୍ଡ:ଗ୍ଲ୍ୟାଫ୍ ଫେର୍ନ ଫ୍ଲୁର୍ଗ୍ରେନ୍ ଓର୍ଡ୍:
ସେବାଲ୍ୟୁନ୍ (ଅଲ୍ୟାନ୍ତିକ ଅମଣ୍ଡ: ଲ୍ଯାଅଞ୍ଚଳେ
ଗ୍ଲ୍ୟାଫ୍ ଫେର୍ନ ଫ୍ଲୁର୍ଗ୍ରେନ୍ ମୁତ୍ତଙ୍ଗରେ ଖୁଲ୍ଲିଯାଦି:
ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରତିକର୍ତ୍ତା ଏବଂ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା
ପ୍ରତିକର୍ତ୍ତା ମୁଖ୍ୟା: ପିଠିନ୍ଦାର୍ଥୀଙ୍କ ପିଠିନ୍ଦାର୍ଥୀଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା
ବୋର୍ଡିଙ୍: ଶ୍ଵିଫ୍ଟିଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା ॥

ပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေတွင်
ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍
အမိပါယ်ဖွံ့ဖြိုရှင်းလင်းထားသော်လည်း
ခဲ့ထွက်ခွင့် နှင့် ပတ်သက်၍အမိပါယ်
ရှင်းလင်းခြင်းမရှိပေ။ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်း
ခွင့်၏အမိပါယ်နှင့် ပတ်သက်၍အငြင်း
ပွားလျက်ရှိသဖြင့် အချို့နှင့်ငံများက
ခဲ့ထွက်ခွင့်တောင်းဆိုခြင်းမနည်းလမ်း
ပေါင်းစုဖြင့် ကာကွယ်ထားကြသည်။
International covenant on Economic,
Social and Culture rights အမြို

အပိုဒ် (၁) တွင် -
 (၁) လူမျိုးအားလုံးတွင်ကိုယ်စိန်ပြုဆောင်းခွင့်
 ရှိကြသည်။ ဤအခွင့်အရေး ပိုင်ဆိုင်မှု
 နှင့်အညီ လူမျိုးတိုင်းတွင် မိမတို့၏
 နိုင်းရေးစနစ်ကို မိမတို့ကိုယ်တိုင်လွတ်
 လပ်စာပြုဆောင်းခွင့်ရှိကြပါး မိမတို့၏

စီးပွားရေးလုပ်မှုရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုကဲဖွေ့များ
ကိုတိုးတက်ဖြံဖြိုးရေးအတွက်လွတ်လပ်
စွာ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် ရှိကြသည်။
(၂) အပြန်အလှန် အကျိုးရှိမှုကိုအခြေခံ
၍သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာ
ဥပဒေအရ သော်လည်းကောင်းဆောင်
ရှုက်ရန် တာဝန်ရှိသည့်အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ

ତିଃପ୍ରାଃ ରେଣୁକ୍ଷାଃ ପେଣିଃ ହୋଣ୍ଡ ଶୁଣ୍ଟ ରେଣୁ କିମ୍‌
ଯି ଥିଗଲ୍ଲ ଓଣିଃ ମନ୍ଦିର କାଳ୍ପନୀୟଃ ଆହା ଲୁହ ତୁଳନ
ପିତିତ୍ତି ଅଗ୍ନିୟଃ ତିଃପ୍ରାଃ ଅତ୍ସଗ ପିତିତ୍ତି
ଦ୍ୱିଦିନ ଶିଖିବା ବା ଯାହାତା ମୁହା କିମ୍‌ଲୁହର
ଲାଙ୍ଘନ ତା ତିମିଚିତ୍ତଃ ଦ୍ୱିଦିନ ଶିଖିବା ନାହିଁ ॥

(၃) ကိုယ်ပိုင်အပ်ချုပ်ခွင့်မရရှိသေးသည့်
နယ်ပယ်များနှင့် အစောင့်အရောက်ခံ
နယ်ပယ်များ၏ အပ်ချုပ်ရေးကိုတာဝန်
ယူထား ကြသောအစိုးရများအပါအဝင်
ဤစာချုပ်အဖွဲ့၏ နိုင်ငံအားလုံးက
ကိုယ်ပိုင်ပြေားနှင့်ကိုအကောင်အထည်

ဖော်ရန် တိုးမြင့်ဆောင်ရွက်သွားရမည်
ဖြစ်ပြီး ကုလသမဂ္ဂပို့ဘဏ်စာတမ်းအရ
ပြေားချက်များနှင့်အညီကိုယ်ပိုင်ပြေား
ခွင့်ကိုလေးစားကြရမည် ဟူ၍ဖော်ပြ
ထားသည်။

ဤစာချုပ်ပါ ကိုယ်ပိုင်ပြန္တန်းခွင့်
 အမို့ပါယ်နှင့်ပတ်သက်၍ ယနေ့တိုင်
 အငြင်းပွားလျက်ရှိကြသည်။ ဤစာချုပ်
 ပါ အပိုဒ်- ၁ တွင် ဖော်ပြထားသော
 ကိုယ်ပိုင်ပြန္တန်းခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍
 ခဲ့ထွက်ခြင်း မပြုလုပ်ရန်အိန္ဒိယနိုင်ငံ
 သည် နိုင်တော်နိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြားအ
 ကောက် ထိခိုက်စေလာင်းလာက်ခဲ့မှု

ကြောင်း' ကြည်ာချက်ထုတ်ပြန်သည်။
 အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်းအချို့ပြည်နယ်များ
 ခွဲထွေက်ခြင်းမှကာဘက်ဖူးခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် (Multi- Nation State) ac: လူမျိုးပေါင်းစုံ နေထိုင်သော နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ကာလကြာရည်စွာအတူ နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် တွင် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ထောင်ရန် ပင်လုံစာချုပ်အရ သဘောတူခဲ့ကြသော နိုင်ငံလည်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခဲ့ထွက်ခွင့်ပါသော ပြည်ပဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို တောင်းဆိုရန်မသင့်ပေ။ ခဲ့ထွက်ခွင့်ပါသောပြည်တွင်းဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကိုတောင်းဆိုသင့်သည်။ သို့မဟုတ် ဒီမိုကရေစိုက် အခြေခံအခွင့်အရေးတစ်ခုဖြစ်သောကိုယ်ပိုင်

କୁରୁତାଃ ପ୍ରିୟେବା Euse ଜୀ ବୂଦ୍ଧାନ୍ତାଯାମ୍ବୁ
ଦୀତନ୍ତଃ ମୁଦ୍ରିଣ୍ଠଃ ଵିଷଳଃ ରତ୍ନ' ଫୁଲମ୍ବୁଃ ମୁହାଃ ଞୀ
ଆତ୍ୟଃ ଆଶ୍ଚର୍ଦ୍ରି ଆରେ ଗନ୍ଧ ଗନ୍ଧିଯତଃ ପ୍ରିୟେବା
Kimminich ଞୀ 'ଫିର୍ଦ୍ଦିଂ ଚାତ୍ରପଥଃ ରତ୍ନ'
ଖୁବେବା ଅର୍ଥକୁ ଫାର୍ତ୍ତିପାଦକ ତାଙ୍କ ପ୍ରେସିଲମ୍ବୁଃ
ମହୁତରେ ଆଲାଯି ଆଲାତର ଲାମ୍ବଃ ତର୍ମଦ ଗନ୍ଧ
ତାଙ୍କ ପ୍ରେୟେବା Christian Tomuschat ତୁଳନ
ପିରିଯନ୍ତ 'ଆଚାରପାଦକ ରାଯି ଗନ୍ଧିଯିର୍ଦ୍ଦିନ

ပြန္တာန်းခွင့်သည် လူမျိုးစီမံချက်များအတွက်’
ဟရှုံးလည်းကောင်း၊ အလယ်အလတ်
ကြိုက်နှစ်သက်သူတစ်ဦးဖြစ်သူ Thorn-
berry ၏ ‘နိုင်ငံများအတွင်းအုပ်စုများ
အကြားလုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာအပ်နှင်းခြင်း
နှင့်ကာကွယ်ခြင်းအတွက်နှိပ်ကွဲပြုခြင်း
နှင့် ခွဲထွက်ခြင်းတို့အကြား သင့်လျော်
သော ကြားခံပုံစံကို ဖန်တီးရန်တိုက်
တွန်းခဲ့ရာတွင် ဖက်ဒရယ်ဝါဒသည်
ဖြစ်နိုင်သော (သင့်လျော်သော)နည်းလမ်း
တစ်ခြဖြစ်သည်’ ဟရှုံးလည်းကောင်း၊ အ
လယ်အလတ်လမ်းစဉ်အတိုးအလျော့
ညီနှင့်လုပ်လိုသော သီအိရိရန်းတင်ပြ
ချက်များသည် ကျွဲနိုင်တိုနိုင်ငံတည်တဲ့
ခိုင်မြေသောငြမ်းချမ်းရေးရရှိရန်အတွက်
အကောင်းဆုံးအဖြစ် ယဉ်ဆပါကြောင်းရေး
သားလိုက်ပါသည်။

କ୍ରିଃଗ୍ରାମପାତ୍ର

ອົບໍ່ວູວະລາເຮັດ: ອົກໍມຸ້ວິປີນໍ (Tourism Industrial State)

ဆလိုင်းတိုင်ဆီ

ဒီခေါင်းစဉ်နဲ့ပတ်သက်ဖြေ
ကျွန်တော်ပြောခဲ့၊ တိုင်ပင်ဆွေနေ့ခဲ့
ဖူးတာရှိပါတယ် ကျွန်တော် Tourism
Studies မတက်ခင်တွဲနဲ့က တော့မိတ်
အမြင်မှာ ရလိမပေါ်လာမထာအမှန်ပါ
ပဲ/ဒီနေ့ခေတ် နိုင်ငံတကာရဲ့တိုင်းပြည်
တွေပုံစံအမျိုးမျိုး၊ အသွင်အဖုံးလုပ်ပြီး
တိုင်းပြည်တို့တက်ရေး၊ လူနေမှုအဆင့်
အတန်းမြင့်မားရေးနဲ့ စားဝတ်နေရေးအား
တွေက် မြင်တင်ဆောင်ရွက်နေကြပါတယ်

အရှေ့တောင်အာရုံမှာဆို ဒီ
လိပိုင်နိုင်ငံဟာကုန်ထဲတ်စွမ်းအား၊
သယံဘတာထွက်ရှိမှ အရင်းအမြစ်မရှိ
တော့ပါဘူး/ဒါပေမဲ့တိုင်းပြည့်အတွက်
စီးပွားဖြစ် လုပ်ငန်းတွေလုပ်ယူကြရပါ
တယ်သူတို့ရဲ့အကိုက်စီးပွားရေးထဲတ်ကုန်
ကတော့ပညာရေးပါပဲ/သူနိုင်ငံရဲ့ကောင်း
မွန်တဲ့ ပညာရေးမြိုင်တင်မှုစနစ်ကြောင့်
နိုင်ငံတကာကနေ ဖိလိပိုင်နိုင်ငံကို
ပညာသင်လာတဲ့ ကျောင်းသားဦးရေဟာ
သိန်းကဏ္ဍားခန်းရှိပါတယ် နောက်ပြီး
ပညာတတ်ဘဲရသူ သူနိုင်ငံသားတွေကို

နိုင်ငံခြားပို့ကုန်အဖြစ် ဖန်တီးကာ
နိုင်ငံဝင်ငွေရှာရတာကို တွေ့ရတယ်/
အိန္ဒိယလို လူဦးရေသန်းပေါင်း ၁၂၀၀
ကျော်ရှိတဲ့ နိုင်ငံကျတော့ပညာရေးကို
အခြေခံတဲ့လုပ်ငန်းနဲ့ကမ္ဘာကိုထိုးဖောက်
နိုင်အောင် စွမ်းဆောင်ပေးတယ်အထက်
မှာဖော်ပြတဲ့ ဖိလိပ်ငန်အိန္ဒိ၊နှစ်နိုင်ငံဟာ
ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း (Tourism)ကို
တွင်ကျပ်စွာ လုပ်လာတာကိုလည်းတွေ့ရ
ပါလိမ့်မယ်။

ဒိုအပြင် မီယက်နမ်၊ ထိုး၊
အင်ဒိုနီးရှား စတဲ့စစ်ငွေဒဏ်ခဲ့ရတဲ့
နိုင်ငံတွေဟာ အခုခုရင်အရှေ့တောင်
အာရုံး tourist စင်တာ ဖြစ်လာပါပြီ/
မြန်မာနိုင်ငံဟာလည်း နိုင်ငံတကာ
ခရီးသွားလုပ်ငန်းကို အစပျိုးလာတာ
ကို နိုင်ငံရဲ့ခရီးသွားလာရေးရဲ့ဟိုတယ်
နဲ့ မှတ်တမ်းမှတ်ရာတွေအရသိရှိရပါ
တယ်၊ အဲဒါတောင်မှုနိုင်ငံရဲ့ အပ်ပျော်မူ
ယဉ်ယား ဆုတ်ရော်မှုတွေကြော့နိုင်ငံခြား
အောင်သိတေသာမက ပြည်တွင်：

ဧည့်သည် တွေကိုပါကန့်သတ်ထားနေ
ဆဲပါ။ ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပ (International & Domestic) ခရီးသွားတွေ ဆွဲဆောင် နိုင်တဲ့ Tourist spot တွေ မြန်မာပြည်မှာ အင်မတန်မှ ပေါလှပါတယ်။ ဒါပေမယ် ဗဟိုအုပ်ချုပ်ရေးနှစ်ကိုသာ စွဲကိုင်ထားတဲ့ ကျွန်တော်တို့အစိုးရလက်လက်မှာ တိုင်းရင်းသားပြည်နယ် အတော်များ များဟာ လျှစ်လျှော်စွဲနေတာတွေရတယ် တနည်းပြာရရင် ဗုဒ္ဓဘာသာကိုအ ထူးပြု ကိုးကွဲ, တဲ့နိုင်ငံဖြစ်လင့်ကစား ဗုဒ္ဓတော်ဘုရားတွေရှိတဲ့ နေရာတွေကို သာ အလည်အပတ် သွားခွင့်ပြုနေတာ သတိထားမိကြပါထို့မယ်။

ဒါဟာလည်း ဗမ္မာနိုင်ငံရေး
 တစ်ခုပါပဲ၊ ဆင်းရဲတဲ့ မြှင့်မာနိုင်ငံမှာမှ
 ချင်းပြည်ဟာ နောက်ဆုံးပိတ်ကပါ၊
 သို့သော်ကြားလည်း နိုင်ငံရွှေ့ပြုမဲ့ ချမ်းရေး
 ဖြစ်စဉ်အရ သမ္မတရီးသိန်းစိန်းကတ်
 ဦးအောင်မင်းတို့၏အောင်တဲ့ အစိုးရ၊
 အဖွဲ့ ခင်းအမျိုးသားတပ်ပါးတိအကြား

အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူ
လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့တဲ့ စာချွန်တွေအ
များကြံးရှုတာ အားလုံးအသိပါငြင်းချုပ်
ဆိုထားတဲ့ သဘောတူစာချုပ်တွေထဲမှာ
ချင်းပြည်တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်
စီးပွားရေး အထူးဇန်ထူထောင်ရန် ဆို
တဲ့ အချက် ပါရှိတာကိုတွေ့ရပါတယ်
အဲဒီတော့ ဘာသယ်မှာမထွက်ရှိ
တဲ့ ချင်းပြည်မှာ ဘယ်လိုစီးပွားရေးချိုး
ကိုအခြေခံပြီး အထူးဇန်ထူထောင်ရ^၁
မလဲ၊ ဒီနေရာမှာလုပ်ပိုင်ခွင့် အင်မတန်
မှန်ည်းတဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရကိစ္စကို
(နောက်ပိုင်းမှာ ဖြစ်လာမယ့်ကိစ္စရပ်လို့
မှတ်ပြီး) တေားကျိုတ်ကာကွွန်တော်ရဲ့
အမြင်လေးကို အနည်းငယ်မျှဝေချင်ပါတယ်

အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ စီးပွားရေးအထူး၊
ထူထောင်နိုင်အောင် ယခုချိန်မှာ အသင့်
တော်ဆုံးအနေနဲ့ မြင်တာကတော့ –
(c) Tourism Industry
(ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း)
(j) အဆင့်မီ ပညာရေးစနစ်တို့ကို
လုပ်ဆောင်သင့်ပါတယ်။

၂၀၁၉ မှာ ထွက်ရှိလာမယ့် Fast & Furious 9

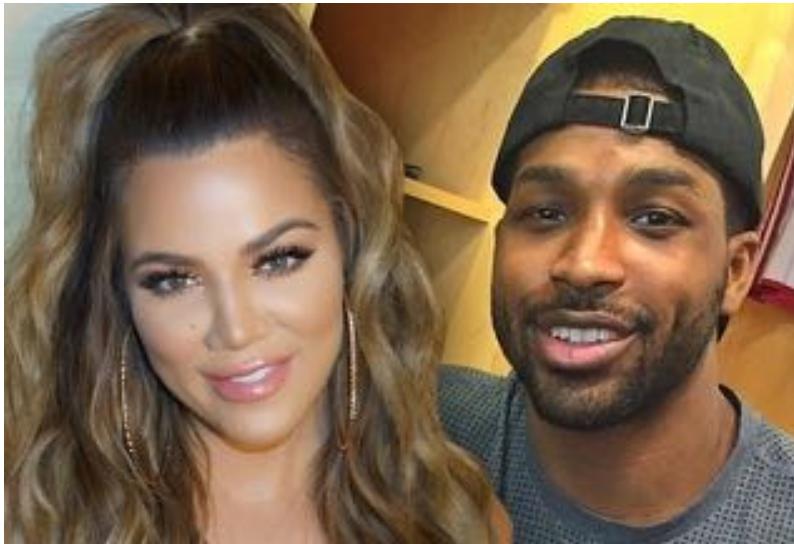
Dwayne Johnson နဲ့ Jason Statham တို့ အမိကတောတ်ကောင်အနေဖို့ပါဝင် လာမယ့် Fast & Furious 9 ကိုတော့ ရှုပ်ရှင်ထိတ်လုပ်ရေး Universal Pictures က သောကြာနေ့ဖြစ်တဲ့ ရှုလိုင်လျှော့ ရှုပ်နေ့ ၂၀၁၉ ခုနစ်မှာတရားဝင်ထုတ်လုပ်သွားမယ်လို့ကြညာလိုက်ပါတယ်။

အစိုင်းမှာတော့ Tyrese ရဲ့ ဂို့စ် ကြောင့် ၂၀၂၀ မှာ ထွက်ရှိလာမယ်လို့ ထင်ကြေးပေးခဲ့ကြပေမယ့် တကယ်တမ်း ကျတော့ ၂၀၁၉ မှာ ထွက်ရှိသွားတော့ မှာပါ။ Tyrese ကတော့သူရဲ့ အင်စတာ ဂရမ်မှာ #PSA Congratulations to @TheRock and your brother in law aka 7 bucks producing partner @ hhgarcia41 for making the fast and the furious franchise about YOU – And like you့ DJ even if they call I will not be deleting this post – Gm folks see you in 2020 April

#FastFamily rightဲ့ Nah..... it's about #TeamDwayne#3yrs will it be worth the waitဲ့ #NoShaw just Hobbs will this be another #Bay-Watchဲ့ Guys guys just rela_ I'm just a passionate film critic လို့ရေးသားထားခဲ့တာပါ။

၂၀၁၇ ဖြောက်လာ ထွက်ရှိလာခဲ့တဲ့ Fast & Furious 8 (The Fate of the Furious)ကတော့အနည်းငယ်ပေဖန်မှု တွေခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ဒေါ်လာ ၁.၂၃၈ ဘီလျှော့ထိ စခိုန်တင် ဝင်ငွေရရှိခဲ့ပြီးဒီတောတ်ကားထံမှာတော့ Vin Diesel, Dwayne Johnson, Jason Statham, Michelle Rodriguez, Tyrese Gibson နဲ့ Ludacris တို့ အမိကပါဝင်ခဲ့ကြပြီးအထူးသရှုပ်ဆောင် တွေအဖြစ် s Charlize Theron၊ Kurt Russell နဲ့ Scott Eastwood တို့က ဝါဝင်ခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။သစ်ထူးလွင်

ကိုယ်ဝန်ရှိနေပြီဖြစ်တဲ့ Khloe Kardashian

နောက်ထပ် Kardashian တစ်ယောက်ကတော့ထပ်ပြီးကိုယ်ဝန် ရှိလာပြန်ပါပြီ။ သူကတော့ Khloe jzpf-faMumif, TMZ ကဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ Khloe Kardashian ဟာ NBA အမေချိန်သူ Tristan Thompson နဲ့ သူရဲ့ ပထမဆုံး ကိုယ်ဝန်ကိုရရှိနေပြီဖြစ်တယ်လို့သတင်းရင်းမြစ်တွေထဲက နေသိခဲ့ရကြောင်းဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

TMZ ရဲ့ အောက်တော့ တစ်နှစ်လောက် ရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ သစ်ထူးလွင် ပြီး

တာတော့ မသိရသေးပါဘူး။ ယခုလက်ရှိမှာ Kardashian မိသားစုတဲ့က အခြားညီအစ်မတွေဖြစ်တဲ့ Kim, Kylie တို့ဟာလည်း ကလေးရှိနေပြီဖြစ်ပြီး လာမယ့်နှစ်နောက်ရှိမှာ မွေးဖွားဖို့မျှော်လင့်ထားကြပါတယ်။

Khloe နဲ့ Tristan တို့ဟာ တဲ့နေတာ တစ်နှစ်လောက် ရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ သစ်ထူးလွင် ပြီး

Creed 2 ဇော်ကားကို ကိုယ်တိုင်ဒါရိုက်တာလုပ်၍ ရိုက်ကူးထုတ်လုပ်မည့် စတားလုံး

ပြန်လာပါပြီးပါမယ်' ဟုပုံနှင့်တွေ့စာရေးသားကာပရိုဘတ်များကိုအသိပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ခုနစ်ကထွက်ရှိခဲ့သော Creed ကိုဒါရိုက်တာရှိုင်ယန်ကူဗျာ က ရိုက်ကူးခဲ့ပြီး Rocky လက်ရွှေ့အောင် ကားများ၏ အဆက်အဖြစ်ပုံဖော်ခဲ့သည်။ ထိုဇော်ကားထဲ၌စတားလုံး၏ ဇော်ကောင်ရောက်းသယ်ဘို့အာ၏ သူင်္သားချင်းကောင်းတစ်ဦးဖြစ်သောအပိုလိုခရိုင်၏ ၏ သားဖြစ်သူ အခိုးနစ်ခရိုင်အဖြစ် ရော်ခန်က သရှုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

Creed ဇော်ကားသည်ရှုဝင်ငွေ ပော်အောင်မြင်ခဲ့ပြီးကမ္မာတစ်ရှစ်မှုးမှ ရှုင်ငွေအောင် ၁၇၃ သန်ခန်ရှိနိုင်သည်။ ဒါအပြင် စတားလုံးသည် အကယ်ဒီ ဆုပေးပွဲ ထိုဇော်ကားနှင့်အတူ အကောင်းဆုံးဇော်ပို့မင်းသား အဖြစ် ကောတင်စာရင်းထဲတွင်ပါဝင်ခဲ့သလို ရွှေကမ္မာလုံးဆကိုလည်းဆွတ်ချုံနိုင်ခဲ့သည်။ Creed ၂ ၏ ရိုက်ကူးရေားများ ကိုလာမည့်နှစ်မြှုံး စတင်သွားမည်ဖြစ် ကြောင်း စတားလုံးက ပြီးခဲ့သော စက်တင်ဘာလ (၁) ရက်နေ့တွင် ကြညာခဲ့သည်။ mizzima

ပထမဦးဆုံးရင်သွေး လေးရရှိတော့မည့် ကင်မ်ဟာနှုလ်

တောင်ကိုရိုးယားမင်းသမီးကင်မ်ဟာနှုလ်သည် ယခုအခါတွင် သူမ၏ ပထမဦးဆုံးရင်သွေးလေး ကိုယ်ဝန်ကိုလွယ်ထားရပြီဖြစ်သည်။

အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် သူမ၏ အေဂျင်စီဖြစ်သော SM C&C က "ကင်မ်ဟာနှုလ်မှာကိုယ်ဝန်ရှိနေပြီလို့ မကြောသေးခင်ကမှသိလိုက်ရပါတယ်။ အခုချိန်မှာကိုယ်ဝန်ဆောင် ချိန်သေးတာကြောင့် သူမဟာသူမရဲ့ ကျွန်းမာရေးကိုအထူးကရှုစိုက်နေပါတယ်။ သူမကိုယ်ဝန်လွယ်ထားရပြီဖြစ်တဲ့အတွက် သူမရဲ့မိသားစုတဲ့ အရမ်းကို ပျော်ဆွဲနေပါတယ်" ဟု အတည်ပြုကြညာခဲ့သည်။

သူမသည် ကနားရိုးကအောက်တိုဘာ ၁၂ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည့် ၂၂ ကြိမ်မြောက် ဘာဆန်နိုင်ငံတကာရှုပ်ရှင် ပွဲတော်၌ အစီအစဉ်တင်ဆက်အဖြစ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်စိုးစဉ်ထားသော်လည်း သူမ၏ ကိုယ်ဝန်ကြောင့်နှင့် ထွက်ခဲ့ရသည်။ ထိုကြောင့် Girils' Generation အဖွဲ့မှ YoonA က သူမ၏ နေရာ၌ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ mizzima

ມັກທີ່ຕິ່:ອວດັນ:ບາງ ເຟັກໂຟຣີ
 ຃ເບຼັດ:ອະໄຽມ ກາລ ອະຕູດ: ວາທີ່ລົງກົວ
 ອະວັດ:ຕິ່ກົນຫົ້ວໜູ້:ມັກທີ່ຕິ່ ກຳຊື່ລົງກົວຕົ້ນ
 ບຼັດ:ໄຽມຕົກ: ເປີດ ປະຈຸກ ພັດ:ໃຜດີ
 ດັນ:ລູ່ນີ້:ຄົງ ປຸດຂັດແຮງຕົວດັນ:ວາຕົນ:
 ມາກ:ກະເໜີຢືນຕົກປີຕາຍ||

မက်ဆီရဲ၊ စာချုပ်သက်တမ်းတိုး
ကြန်ကြာမှုက မန်စီးတိုးအသင်းအတွက်
အကူအညီဖြစ်နိုင်ပြီး ယဉ်ရာသီကပါအက်စိုက်
အသင်းကို ရောက်ရှိသွားတဲ့ နေမာရဲ၊
ပြောင်းရွှေ့ကြေး ပေါင် ၁၉၅ သန်းကို

လည်း ကျော်ဖြတ်ကမန်စီးတီးအသင်းက
ခေါ်ယူနိုင်ဖွယ်ရှိနေပါတယ်။

ဘာစိတ္ထနာအသင်းအဖော်၊ မက်ဆီ
ရဲစာချုပ်ကိုသက်တမ်းတိုးနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့
ပါက ရာသိကုန်ဆုံးချိန်မှာအခြားအသင်း
များနှင့် အပြောင်းအရွှေ့အတွက်ဆွေးနွေး
ခွင့်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဘာစိလိုနာဉ်ကတော်အင်နီယောစာ
ကို တစ်သက်တာစာချုပ်ချုပ်ဆိန့်ခဲ့ပြီး
နောက် အသက် ၃၀ အာယ်ရှိ မက်ဆီဟာ
နှကမြဲမှု ဆက်ရှိနေပါလိမ်းမယ်လိုအခိုင်
အမာ ပြောဆိုထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့်မန္တစီးတိုးအနေဖြင့်
 မက်ဆီကို ခေါ်ယူရန်အတွက်သူနှင့်နီးစပ်
 သူများနှင့် တွေ့ခဲ့ကာလေးလေးနှင့်နက်
 ထွေးနေးမှုများပြုလုပ်ခဲ့တယ်လို့。 AS
 စပါန်သတ်းစာကဟောပြထားပါတယ်။
 မန္တစီးတိုးနည်းပြ ဂွာဒီယာဟာ ငှင့်ဗျာ
 ကစားသမားဟောင်းနဲ့ပြန်လည်ပေါင်း
 စုစွင့်ရရန် အလိုရှိနေတယ်လို့လည်း
 သိရပါတယ်။ mizzima

ကာဗာနိကို ခေါ်ယူဖို့၏နာဝါရီအပြောင်း
အရွှေ့မှာ ရီးရဲလ်အသင်းကြိုးစားမည်

ရိုးရဲလ်နည်းပြ မီဒန်းကတော့
တို့က်စစ် အင် အား ကိုဖြည့်တင်းဖို့
အတွက် ပီအက်စ်ရိုးအသင်းရဲ့ တို့က်စစ်မျှူး
ကာဗာန်ကိုခေါ်ယူသွားဖွယ်ရိုးနေပါတယ်။

ရောနယ်လို့ ပွဲပယ်ပြစ်ဒဏ်ကျ
 ခံနေရခါန်မှာတော့ ရီးလဲရဲ့မက်ဒရစ်
 တိုက်စစ်က ကမောက်ကမဖြစ်နေခဲ့-
 ပြီး တိုက်စစ်မှုး ဘန်းမူရဲ့ ဒဏ်ရာ
 ပြသေနာကြောင့် လူငယ်တိုက်စစ်မှုး
 မှာယိုရယ်လို့ အထောင်တိုက်စစ်မှုး
 အဖြစ်ထားကာ ကစားစေခဲ့ပါတယ်။

တောင်ပဲတိုက်စစ်က ဂါရက်ဘေးလ
ကတော့ ခြေစွမ်းပြနေမယ့်လည်း
လိုအပ်တဲ့ဂိုးတွေကိုမသွင်းယူနိုင်ပေးနိုင်
ခဲ့တာကြောင့် နည်းပြ မိဒန်းက ဂိုးတွေ
သွင်းပေးနိုင်မယ့်တိုက်စစ်မှုဗ္ဗားတစ်ယောက်
ကို အလိုဂိုးနေတာဖြစ်ပါတယ်။

စပိန် ဝက်ဘ်ဆိုက် Don Balon
ကတေသာ ဒီဇိန်းဟာ ပါအက်စိရှိမှာအဖူ
အထစ် အနည်းငယ်ရှိနေတဲ့ တိုက်စစ်ရှုံး
ကာဗ္ဗနီကို မျက်စိကျနေပြီး ဥရုံး

ကော်တင်ဟိုကို လာမည့်အန်နဝါရီလတွင်
ခေါ်ယူနိုင်ရန် ဘာစီလိုနာ ထပ်မံကြိုးပမ်း

ဘာစီလိန္ဒာအသင်းသည်ပြီးခဲ့
သည့်နေရာသိအပြောင်းအကျွောက လီဗာ
ပူးလုတိကိုစံကစားသမားကော်တင်ဟို
ကိုခေါ်ယူရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ရ အောင်မြင်မှု
မရခဲ့သော်လည်းယခုဆောင်းရာသိ
အပြောင်းအကျွောက် ခေါ်ယူနိုင်ရန်
ထပ်မံကြိုးပမ်းလာခဲ့သည်။

ကော်တင်ဟိုကို ဘာစီလိုနာ
အသင်းကအကြိမ်ကြိမ်ကမ်းလုမ်းခဲ့ပြီး
နောက်ဆုံးပေါင်သန်းသွေ့၊ ပေးသည့်အထိ
လီဗာပူးလုက ရောင်းချရန်ဖြင့်ပယ်ခဲ့
ခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိဘွင်လီဗာပူးလုက
ကော်တင်ဟိုအတွက် ပေါင်သန်း ၁၈၀
တောင်းဆိုထားသည်။

ဘာစိလိနာအသင်း၏ ဒါရိုက်တာ
ဆိုလာကလီဗုံဗုံးလ်တောင်းဆိုမှုမှာ
များပြားကြောင်းနှင့် အသင်းအတွက်
အခက်အခဲ ဖြစ်လာနိုင်လျင် စွဲနဲ့စား
ခေါ်ယူမည်မဟုတ်ကြောင်း ဆိုသည်။

သို့သော ဘာစီလိုနာအသင်း စီအီးအို
အော်စကာဂရက်ကတော့ ကော်တင်ဟိုကို
ခေါ်ယူမည်ဟု အတည်ပြထားသည်။
“ဆောင်းရာသိအပြောင်းအချွဲ မှာ
ကော်တင်ဟိုကိုခေါ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့
ကတော့ အဆင်သင့်ပါပဲ။ နည်းစနစ်
ပိုင်းဆိုင်ရာ နည်းပြတွေကတောင်းဆို
လိုပါ” ဟု အော်စကာဂရက်က ဆို
သည်။ mizzima

ရိုးယဲလ်အသင်းမှာ ၂၀၂၁ ခုနှစ်ထိ
ရှိနေမယ့် သက်တမ်းတိုး စာချုပ်ကို
ချုပ်ဆိုလိုက်တဲ့ ရာမို့စ်

ဆာရိယိုရာမိန့်ဟာရီးယဲလ်
မက်ဒရစ်အသင်းနှင့်စာချုပ်သစ်တစ်ရပ်
ချုပ်ဆိုလိုက်ဖြေဖြစ်ပြီး သူဟာကလပ်
အသင်းမှာ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အထိ ရှိနေ
မှာဖြစ်တယ်လို သိရပါတယ်။

Marca ၄၈ ဖော်ပြချက်အရအစိက
နောက်ခံလူနှင့်လာလိဂါဘီလူးတိုး
အကြားတစ်ခုတစ်ရာပြသာနာများ
မရှိဘဲသဘောတူညီမှုရရှိခဲ့ပြီးတရာဝင်
ထုတ်ပြန်ချက်ကြညာချက် မရှိဘဲ
စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်လို့ဆိုပါ
တယ်။ စာချုပ်ချုပ်မှုကိုတော့မကြေခင်
တရားဝင် ကြညာသွားမယ်လို့သိရ
ပါကယ်။

အောင်မြင်မှုအများအပြားရရှိနေသူဖြစ်
ပါတယ်။ အသက် ၃၁ နှစ်အချွဲယူရှိ
နောက်ခံကဗျားသမားဟာ လွှန်ခဲ့တဲ့နှစ်
နှစ်အကြောက မန်ယူအသင်းသို့ပြောင်းရွှေ့
ရန် အကြီးအကျယ်ရှိတဲ့ဆက်ခံခဲ့ရပူး
ပါတယ်။

ရာမိန့်စဲ၏ ယခုသက်တမ်းတိုး
စာချုပ်အရ ငွေးဟာ ရော်လှန်ယုံခိုနှင့်
ဘေးလ်တို့နှင့် အတူ ကလပ်အသင်းမှာ
အမြင့်ဆုံးပေးချေရတဲ့ ကစားသမားများ
ကဲက ကုန်းမြို့မြို့မြို့မြို့မြို့မြို့မြို့မြို့မြို့

ရီ:ယဲလ်အသင်းဟာ နည်းပြ
 မိဒန်းကိုစာချုပ်သစ်ချုပ်ဆိုထားခဲ့သလို
 အစွဲကို၊ မာဆယ်လို့၊ ကာဗာဂျယ်၊
 ဘန်းမော၊ ဗာရန်း၊ အဆန်စိယို့လူကာ
 မိဒရစ်နှင့် တိုနိုချေစိုးကို စာချုပ်
 သစ်ချုပ်ဆိုထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။
 ရာမူးမြို့ဟာ လက်ရှိနည်းပြ မိဒန်းနှင့်
 ရင်းနှီးတဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုး၊ ရီနေ့ပြီး
 နောက်ခံလူဟာ ယခုစာချုပ်သက်တ
 မ်းကုန်ဆုံးချိန်မှာ ရီ:ယဲလ်အသင်းမှာ
 ၁၆ နှစ်ကြာ ကစားခဲ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
 mizzima

၃၁။ ဒုက္ခန်းများ၊ ရွှေတိတေသနမှူး၊ ပြည်ထောင်စုမယ်
ဘာစီလိနာတိက်စစ်များ၊ ဆွဲရက်စွဲ

ဥရုကေးစတားဟာ ဒုးအကြောထူး ဒဏ်ရာရရှိနေတာဖြစ်ပြီး ဒဏ်ရာကို
ပတ်မှုခံယူရပါက ဂုဏ်စွမ်းများဖြစ်တယ်လိုဘာစီလိုနာအသင်း
ထုတ်ပြန်ကြပြောခဲ့ပါတယ်။ ဆွာရက်မော် ဘာစီလိုနာအသင်းရဲ့ ဖွဲ့စည်း
ပဲခန်းလွှဲချော်တော့မှာဖြစ်တယ်လိုဘို့ရပါတယ်။ သစ်ထူးဆွင်